

LA IMATGE HUMANA

ART, IDENTITATS I SIMBOLISME

CaixaForum Palma

Del 10 novembre de 2022 al 9 d'abril de 2023

L'exposició fa un recorregut estimulants per un dels grans temes de l'art figuratiu al llarg de la història: l'ésser humà

CaixaForum Palma descobreix com l'art ha representat l'ésser humà al llarg de la història

- L'exposició *La imatge humana. Art, identitats i simbolisme* explora la representació de l'ésser humà al llarg de la història de l'art a través de diferents cultures i èpoques fins a l'actualitat, en el marc d'una nova col·laboració amb el British Museum. La mostra inclou, a més, una selecció d'obres de la Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa".
- A través de 149 obres marcadament diverses i heterogènies, com ara escultures, pintures, filmacions, dibuixos, numismàtica, fotografia, videoinstal·lacions i objectes, l'exposició posa en diàleg per primera vegada els fons del British Museum amb la col·lecció de la Fundació "la Caixa".
- Obres icòniques de civilitzacions antigues es juxtaposen a altres obres d'art contemporani, cosa que permet generar comparacions transculturals. Entre els artistes, hi figuren noms com Henri Matisse, Goya, Manet, Madrazo, Tàpies, Albrecht Dürer, Christopher Williams, Vanessa Beercroft o Tom Wesselmann.
- Amb un enfocament atractiu, fresc i accessible, *La imatge humana* arriba a CaixaForum Palma per promoure la reflexió i per convidar el públic a abordar temes vigents, com l'ideal de bellesa, la divinitat o el poder.

La imatge humana. Art, identitats i simbolisme. Dates: del 10 de novembre de 2022 al 9 d'abril de 2023. **Organització i producció:** Fundació "la Caixa", amb la col·laboració del British Museum. **Comissariat:** Brendan Moore, exconservador del Departament d'Exposicions Internacionals del British Museum, i Thomas Cummins, comissari del Departament d'Exposicions Internacionals del British Museum. **Lloc:** CaixaForum Palma (plaça de Weyler, 3)

 [@FundlaCaixaCAT](https://twitter.com/FundlaCaixaCAT) [@CaixaForum_CAT](https://twitter.com/CaixaForum_CAT) [#CaixaForumImatgeHumana](https://twitter.com/CaixaForumImatgeHumana)

Palma, 10 de novembre de 2022. El director corporatiu de Cultura i Ciència de la Fundació "la Caixa", **Ignasi Miró**; la directora de Compromís Internacional del British Museum, **Nadja Race**; la directora de CaixaForum Palma, **Margarita Pérez-Villegas**, i el comissari del Departament d'Exposicions Internacionals del British Museum, **Thomas A. Cummins**, han presentat aquest dijous a CaixaForum Palma l'exposició ***La imatge humana. Art, identitats i simbolisme***, una gran panoràmica de l'art figuratiu que travessa fronteres culturals, cronològiques i geogràfiques.

Es tracta d'una mostra col·lectiva que acull 149 obres d'art i objectes dels amplis fons del British Museum, acompanyats d'una selecció de set obres contemporànies que pertanyen a la Col·lecció d'Art Contemporani Fundació "la Caixa", com també un oli de gran format del Museo del Prado, una instal·lació del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) i una instal·lació interactiva de l'artista digital Rafael Lozano-Hemmer, que permet reforçar els vincles entre el públic i els continguts de l'exposició, prestada per l'artista i la Galeria Max Estrella.

Aquesta exposició explora obres sobre l'ésser humà creades a tot el món al llarg de diferents períodes històrics. Moltes són representacions arquetípiques i imbuides d'un complex simbolisme; d'altres, lliures de tota associació metafòrica, estan concebudes com a descripcions realistes de la figura humana tal com l'observa l'artista. Són representacions del cos que —com totes, de fet— responen al desig primordial de definir i explicar el lloc que ocupem al món. Encarnen els nostres coneixements sobre la vida, i són models de qui creiem ser i del que aspirem a ser. Tot i la sorprenent varietat que presenten pel que fa a l'estètica i la finalitat, les figuracions que recull l'exposició encarnen idees i conceptes comuns a totes les societats i pobles. Així, el recorregut es divideix en cinc àmbits temàtics, precedits d'una introducció, que defugen qualsevol cronologia i que serviran per explorar la imatge humana: **Bellesa ideal, Retrats, El cos diví, El cos polític i La transformació corporal.**

D'aquesta manera, l'exposició inclou un eclèctic ventall de cultures, pobles, idees i pràctiques artístiques del passat i del present que ens permeten apropar-nos a diferents formes de plasmar la identitat a través de tècniques diverses: des de l'estilització més profunda fins a l'hiperrealisme. Amb un enfocament atractiu, fresc i accessible, promou —a més del gaudi estètic— la reflexió i la comparació, i convida el públic a extreure les seves pròpies conclusions. El fet de tractar un tema tan universal i proper, com som nosaltres mateixos, representa una gran oportunitat per creuar fronteres i generar un diàleg en cada un dels cinc àmbits de

l'exposició. Aquesta és la sisena col·laboració de la Fundació "la Caixa" amb el British Museum, gràcies a una aliança estratègica entre aquestes dues institucions que ha permès presentar al públic del nostre país exposicions dedicades, entre altres temes, a l'art i la cultura medievals, a la idea de competició a l'antiga Grècia, a la figura del faraó, al luxe a l'antiguitat o a l'eclosió del gravat des dels anys seixanta fins a l'actualitat.

La imatge humana. Art, identitats i simbolisme integra completament la proposta de mediació en el recorregut de l'exposició. Públic general i públic familiar es veuran interpel·lats directament per mitjà de diferents fórmules: preguntes estimulants, projeccions de vídeo que posen l'accent en detalls concrets d'algunes obres d'art contemporànies o codis QR que proposen jocs i interaccions amb les peces de l'exposició.

El discurs de l'exposició aborda l'actualitat i juxtaposa joies de l'art antic amb espectaculars obres més recents de cultures diverses, com també d'altres de signades per artistes com **Henri Matisse, Goya, Albrecht Dürer, Édouard Manet, Tom Wesselmann, Christopher Williams, Vanessa Beercroft, Frank Auerbach, Anton van Dyck, Ernst Kirchner, Antoni Tàpies, Luis de Madrazo, Esther Ferrer, Óscar Muñoz, Raffaello, Rembrandt, Parviz Tanavoli, Rafael Lozano-Hemmer, Craigie Horsfield i Otto Dix**, entre d'altres.

L'obra més antiga i la més contemporània

L'obra més antiga de la mostra és un crani humà modelat, procedent de l'antic Jericó (actual Cisjordània) i datat de cap al 8.000 aC, que és considerat un dels objectes més notables de les col·leccions del British Museum. Per contra, l'obra més recent és del 2016: una serigrafia del famós artista iranià Parviz Tanavoli.

La primera secció del recorregut indaga com artistes de tradicions diverses han volgut representar el cos en la seva forma més perfecta i elevada. En societats tan diferents com les de la Grècia clàssica, l'Índia medieval i el Japó de començaments de l'era moderna, hi trobem la mateixa preocupació per l'ideal de bellesa física plasmat d'acord amb uns estàndards determinats d'harmonia i proporció. Més que com una anàlisi del temperament individual, aquestes figures idealitzades són concebudes com a expressió de virtut i aspiració col·lectiva. Es tracta d'arquetips culturals que reflecteixen normes i creences de les comunitats en les quals han sorgit. Si bé es podrien establir una sèrie de patrons compartits entre cultures, cada comunitat representa l'ideal de bellesa d'una manera diferent. Així, en aquest àmbit estableixen un diàleg des d'una escultura clàssica romana

corresponent a un nu masculí del déu Pa associat amb Dionís, del 45 al 25 aC, fins a una estàtua sepulcral d'un funcionari egipci que respon als cànons de bellesa de final de l'Imperi Antic d'Egipte, entre 2345 i 2181 aC.

En aquest àmbit hi destaca especialment el variat conjunt de figures de cossos femenins que, de fet, són algunes de les creacions artístiques més primerenques i diferents entre si. Entre el 4000 i el 2000 aC, aproximadament, aquestes representacions, sovint associades amb la fertilitat, van sorgir en una àrea geogràfica immensa que incloïa Europa, l'Orient Mitjà, el mar Egeu, Egipte i la vall de l'Indo. En la mostra es poden contemplar una figura femenina voluptuosa del 5000 aC originària del nord de Síria i Iraq, i unes figuretes més abstractes del cos de la dona trobades més endavant a l'Iraq, a Betlem (Cisjordània) o a Keros, illa que pertany a les Cíclades gregues.

En aquest àmbit, també es contraposen representacions femenines modernes, com la sensual litografia d'Henri Matisse executada el 1924 *Nu au coussin bleu* (Nu amb coixí blau), amb l'obra contemporània *Eva Saumell, carrer de Manso, Barcelona*, a càrrec de Craigie Horsfield, que «pinta» la vida moderna a través de la fotografia, i amb un gravat de la sèrie *Caprixos* de Goya, que ofereix una reflexió sobre l'explotació de la bellesa femenina i el caràcter transitori de la joventut.

Sovint, i especialment en la tradició artística europea, el cos femení representat per artistes masculins apareix com un objecte passiu de desig sexual. Tanmateix, a finals del segle XX i ja al segle XXI, artistes socialment compromesos han criticat i desafiat el concepte normatiu de bellesa i els estereotips tant de la identitat femenina com de la masculina. Però, tot i que bona part de l'art contemporani rebutja la bellesa com a ideal de la creació, l'ús i la manipulació de la imatge de bellesa en mitjans de comunicació, moda i publicitat continua sent un tema controvertit. En aquesta línia, s'exposa una fotografia crítica de Christopher Williams que, amb el títol *Untitled (Study in Yellow and Red/Berlin)*, recrea una model en roba interior posant de perfil. Tot i que a simple vista sembla que respon al cànon de les imatges sexualitzades i glamuroses, quan ens hi aturem per mirar-ne els detalls percebem imperfeccions que normalment s'amaguen a la càmera. A través d'aquests detalls, l'artista evidencia la falsedat de la bellesa «ideal» que fomenten els mitjans de comunicació de massa.

L'expressió de la personalitat a través del retrat

Aquest segon àmbit parteix de la individualitat expressada a través de l'art visual. Per definició, un retrat és la imatge d'una persona determinada. I malgrat que la seva funció bàsica és fer patent l'aparença externa del model, també pot expressar aspectes de la seva naturalesa individual, la seva personalitat i la seva posició social. Si ens fixem en els diversos retrats que recull aquesta mostra, veurem que les formes conceptuals del gènere i els mitjans amb els quals es presenten l'aparença i la identitat personal en l'art són intricats i ambigus. Els retrats ofereixen una visió subjectiva i parcial del model, no una imatge incontestable. Els seus estils comprenen des del realisme mimètic fins al naturalisme idealitzat, des de la distorsió fins a l'abstracció. Un retrat pot revelar allò que un individu té d'únic i singular, o bé emfatitzar-ne les qualitats genèriques i presentar-lo com un «tipus» o classe de persona determinada.

La naturalesa equívoca del retrat com a vehicle per a la representació individual és encara més evident en un autoretrat del britànic Frank Auerbach. Tot i que està basada en l'observació atenta del natural, la peça d'Auerbach s'apropa a l'abstracció, amb difuminats i traços enèrgics: aquí la representació pictòrica tradicional es veu desplaçada per una vitalitat psicològica molt intensa.

El cos diví i el cos polític

En l'àmbit *El cos diví*, la mostra explora l'ús d'imatges en pràctiques religioses i sagrades amb les representacions associades a déus o deesses, sants, ancestres sagrats i altres éssers sobrenaturals. Les característiques iconogràfiques d'aquestes figures, que recreen formes humanes idealitzades, acostumen a respondre a unes concepcions i a uns preceptes teològics estrictes: rostre, cos, postura, gest, indumentària i atributs simbòlics, tot pretén transmetre el caràcter i les virtuts pròpies de la divinitat representada. En aquesta línia, a l'exposició es mostren des d'un cap romà del déu Apol·lo en marbre, una figura del déu hindú Visnú, un Buda assegut, passant per una figura d'Amón-Ra, considerada una suprema divinitat egípcia, fins a una Mare de Déu entronitzada amb l'Infant Jesús, del segle XV, al costat de la contemporània *Black Madonna with twins*, de Vanessa Beercroft.

La secció següent aprofundeix en la representació humana de governants, monarques i líders polítics. Des de sempre, tots han difós imatges de si mateixos com a expressió visible de la seva autoritat i poder. L'objectiu d'aquestes representacions icòniques, que mostren una gran varietat d'estils i formats —des

d'estàtues colossals fins a monedes produïdes en massa—, és glorificar el governant i deixar un testimoni dels seus assoliments per a la posteritat. En aquest àmbit comparteixen protagonisme rostres de faraons i faraones d'Egipte, el retrat d'un rei d'Etiòpia, una representació de la reina mare de Ghana o la col·lecció de monedes d'or i plata romanes que mostren nombrosos dirigents, entre els quals hi ha Juli Cèsar, Marc Antoni, Constantí o Trajà.

També s'hi pot veure un llenç de gran format d'Isabel la Catòlica, a càrrec de Luis de Madrazo, procedent del Museo Nacional del Prado. Aquest retrat la mostra coronada i dreta, amb un vestit escarlata sumptuós i embellit amb perles i or. A la mà esquerra hi duu un ceptre, símbol de la seva autoritat reial, i la mà dreta reposa sobre un petit volum, segurament un breviari (llibre d'oracions per a la litúrgia), símbol de la seva pietat

En aquest àmbit hi conviuen també una estàtua de Mao Zedong amb una espectacular escultura de l'emperador romà Marc Aureli i una videoinstal·lació cedida pel MACBA d'Ali Cherri que ofereix una impactant imatge de l'enderrocament de la figura d'un governant i reflexiona sobre la volàtil història de la Síria moderna. També s'hi poden veure una xapa i un pin de suport electoral en campanya dels polítics nord-americans Barak Obama i Donald Trump, que ofereixen una imatge de fervent contemporaneïtat. Aquests dos petits objectes ens mostren el poder i la intencionalitat que tenen les imatges fins i tot en els suports més funcionals i mundans.

El cos transformat

Finalment, la mostra investiga sobre un altre tema molt present en la imatgeria de nombroses cultures: la transformació. I és que la presentació visual de la figura humana en una forma fantàstica, camuflada o dràsticament alterada és un fenomen pràcticament universal que engloba idees i significats transcendents. Sovint, aquestes obres reflecteixen la naturalesa dual de l'existència: cos material i esperit immaterial, ment conscient i inconscient, vida i mort... Diverses obres incloses en aquesta selecció al·ludeixen a possessions demoníques o a metamorfosis màgiques. Una talla d'un poblat kwakiutl, a la costa del Pacífic de l'Amèrica del Nord, mostra un d'aquests canvis de forma: un xaman es transforma en os, un dels animals ancestrals dels quals els kwakiutl creuen que procedeixen. En altres casos, veiem com la manipulació i la distorsió de la imatge humana poden expressar temors primigenis i estats emocionals extrems. Els soldats amb màscares antigues de l'aterridor aiguafort d'Otto Dix *Sturmtruppe geht unter Gas vor* (L'avanç de les tropes d'assalt davant el gas) semblen haver-se transformat

en assassins deshumanitzats, gairebé com robots. D'altra banda, la pertorbadora escultura feta per Hamada Chimei d'una dissortada figura tollida és un símbol universal de l'alienació i la vulnerabilitat humanes.

Però potser l'objecte per excel·lència de la transformació és la **màscara**. L'ús de les màscares és comú a cultures d'arreu del món, tot i que les pràctiques que hi estan relacionades varien enormement pel que fa a la funció i el context en què s'utilitzen. En ritus, cerimònies religioses, carnestoltes o actuacions dramàtiques, tenen la funció paradoxal d'amagar la identitat de l'individu i, al mateix temps, de revelar-la des d'un altre prisma.

També cal destacar la instal·lació de l'artista digital Rafael Lozano-Hemmer. A *Recorded Assembly*, utilitza tècniques biomètriques per detectar i registrar els rostres dels visitants que s'aturen davant l'obra i els converteix en els seus protagonistes. Els retrats apareixen en el monitor de manera que les imatges en viu dels participants se solapen exactament amb els rostres de visitants anteriors. El resultat són uns retrats que fluctuen constantment entre una persona i una altra, entre passat i present.

ÀMBITS DE L'EXPOSICIÓ

INTRODUCCIÓ

La figura humana sempre ha estat un tema crucial en l'art. Des de fa uns 35.000 anys, quan l'activitat artística va iniciar el seu desenvolupament en l'última era glacial, pobles d'arreu del món han recreat la forma humana en una varietat infinita d'estils, formats i mitjans. Tal universalitat indica que el cos és un vehicle per a l'expressió artística i personal, però també per a la projecció d'idees sobre l'experiència i l'existència de l'ésser humà.

Aquesta mostra explora la imatge humana a través de cultures i tradicions diverses. Per això ofereix als visitants un ventall extraordinari d'obres, des de troballes arqueològiques i escultures clàssiques fins a pintures i videoinstal·lacions. Tot plegat permet observar les diferents maneres en què les societats han representat, interpretat i valorat el cos humà en l'art.

Són cinc els temes clau que vertebreren l'exposició: bellesa ideal, retrats, el cos diví, el cos polític i la transformació corporal.

1.- BELLESA IDEAL

Fa milers d'anys que els artistes celebren la bellesa humana en escultures, pintures i altres mitjans artístics. Les seves creacions no solen reproduir els cossos tal com són en realitat, amb els seus defectes i les seves imperfeccions, sinó que plasmen uns ideals de bellesa elaborats detalladament.

Les obres d'aquesta secció exploren algunes de les moltes i canviants maneres en què els pobles han concebut la perfecció del cos. I si bé reflecteixen ideals i patrons de bellesa diversos, també presenten uns quants trets en comú. Un dels més evidents és la importància que s'atorga a la simetria, l'equilibri i l'harmonia de les proporcions, així com a la joventut.

En les darreres dècades molts artistes han desafiat les representacions estereotipades de la bellesa. Tanmateix, la manipulació constant de la imatge del cos en la publicitat, la moda i els mitjans de comunicació continua sent controvertida.

2.- RETRATS

El retrat se sol definir com la recreació de la imatge d'un individu concret. Tradicionalment, la majoria dels retrats miren de plasmar l'aspecte físic del model amb un estil realista i atorgant un protagonisme especial al rostre. Però un retrat va més enllà del mer reflex: és la reconstrucció polièdrica d'una identitat, i per tant pot adoptar múltiples formes i servir propòsits diversos.

Fa uns 5.000 anys, es va desenvolupar a Egipte la primera tradició veritablement retratista, quan el faraons i els funcionaris reials van encarregar escultures idealitzades de si mateixos per consolidar el seu estatus. Pel que fa a Occident, la tradició del retrat com a expressió del caràcter i la individualitat es va originar a Grècia, fa més de 2.300 anys, i els romans van continuar desenvolupant-la més tard. Simultàniament, la cultura mochica de l'antic Perú (100-800) va produir uns admirables retrats de ceràmica d'individus prominents.

3.- EL COS DIVÍ

Les imatges votives que mostren déus i éssers sagrats amb forma humana són un punt de referència fonamental per als creients de moltes religions, que s'hi inspiren per dur a terme el seu culte i per fer les seves oracions i ofrenes. A més de representar físicament la deïtat, es considera que aquestes imatges també n'encarnen el poder espiritual. Per a moltes persones, l'experiència de contemplar-les enforteix la seva connexió emocional amb la divinitat i fa que els resulti més fàcil sentir-ne la presència.

Les icones religioses segueixen sempre uns patrons molt elaborats. Tot hi està concebut per transmetre la naturalesa divina, des de la representació del rostre i el cos fins a la postura, el gest i la indumentària. Ara bé, hi ha tradicions religioses (entre les quals destaquen l'islam i el judaisme) que prohibeixen les icones de divinitats perquè creuen que són una ofensa a déu.

4.- LA POLÍTICA DEL COS

Al llarg de la història, els governants, els monarques i els líders polítics han fet servir la seva pròpia imatge per expressar el seu poder i la seva autoritat. Aquestes representacions icòniques presenten una gran varietat d'estils i formats, des d'estàtues colossals i pintures esplèndides fins a monedes i cartells produïts en massa. Més que explorar la personalitat del dirigent que retraten, estan acuradament concebudes per evocar l'ideal d'un ésser totpoderós.

Sovint, els governants associen la seva imatge a la dels grans líders del passat, copiant-ne l'estil dels retrats i fins i tot les faccions. Normalment se'ls representa en una sèrie de papers arquetípics determinats, entre ells, el cap militar invencible, el monarca infal·lible i gairebé diví, l'home d'Estat savi i el mestre del poble. En qualsevol cas, sempre pretenen transmetre un missatge clar: «Jo soc qui us governa.»

5.- EL COS TRANSFORMAT

La transformació del cos humà és un motiu força present en l'art i les creences de moltes cultures. Les representacions transfigurades, fantàstiques o distorsionades dels cossos solen explorar els límits extrems de l'experiència i la natura humanes. Algunes de les imatges que mostrem aquí tracten la fragilitat i les limitacions físiques del cos, mentre que d'altres reflecteixen experiències psicològiques intenses.

Un dels processos de transformació física més representats en l'art és la mort, el ritu de pas definitiu amb el qual tots ens haurem d'enfrontar. Les màscares funeràries, els caps de difunts i els esquelets com els d'aquesta selecció són recordatoris de la transitorietat de la vida.

També hi ha hagut artistes que han recorregut a la imatge del cos traumatitzat per expressar trastorns i angoixes, especialment els relacionats amb els efectes violents i transformadors de la guerra.

ACTIVITATS A L'ENTORN DE L'EXPOSICIÓ

CONFERÈNCIA A CÀRREC DEL COMISSARI: *LA IMATGE HUMANA*

DIJOUS 10 DE NOVEMBRE DE 2022, A LES 18 h

El comissari de *La imatge humana: art, identitats i simbolisme*, Thomas A. Cummins, introduirà l'exposició i la seva conceptualització. La mostra reflexiona sobre qüestions absolutament vigents als nostres dies, com ara l'ideal de bellesa, la divinitat o el poder.

Thomas A. Cummins és comissari del Departament d'Exposicions Internacionals del British Museum. També es professor d'Història Precolombina i Art Colonial a la Universitat Harvard, i director interí del Centre David Rockefeller per a Estudis Llatinoamericans. Ha publicat diversos assaigs i llibres, i ha estat professor convidat de diferents universitats llatinoamericanes, entre les quals hi ha la FLASCO Equador, la Universitat de Xile, la Universitat de Buenos Aires o la Universitat dels Andes.

OBSERVACIONS: UN RECORREGUT ACTIU PER *LA IMATGE HUMANA*

DEL 10 DE NOVEMBRE DE 2022 AL 9 D'ABRIL DE 2023

Podem explorar les obres de *La imatge humana: art, identitats i simbolisme* amb la vista, és clar, però també amb els altres sentits, fins i tot amb tot el cos! Us animem a comprovar-ho posant a la vostra disposició un seguit de suggeriments, jocs, pautes d'observació i petits reptes amb els quals descobrireu per què, al cap de milers d'anys, continua sent tan important per a nosaltres representar l'ésser humà.

Activitat recomanada per a famílies amb nens i nenes a partir de 8 anys.

Activitat autònoma i gratuïta amb l'entrada a l'exposició. Aquesta activitat es descarrega mitjançant els codis QR que trobareu a les sales.

VISITA EN FAMÍLIA: DE CAP A PEUS

DEL 13 DE NOVEMBRE DE 2022 AL 9 D'ABRIL DE 2023

Arrugues a la pell, dents felines, peus màgics, troncs que presumeixen, lòbuls dilatats, nassos grans i petits, barbes sàvies, ulls enormes, molts braços, esquelets felços... Són parts dels cossos humans que veurem a l'exposició. Totes destaquen, es mouen o es transformen per, en conjunt, transmetre'ns alguna cosa.

Durant la visita les observarem, les reconeixem en nosaltres mateixos i descobrirem el que volen expressar des d'altres èpoques i cultures, i també des de la contemporaneïtat.

Recomanat per a famílies amb nens i nenes a partir de 7 anys.

COMENTARIS

Tots els assistents a l'activitat han d'adquirir l'entrada: adults i infants

CICLE DE CONFERÈNCIES

REPRESENTACIONS DE L'HUMÀ

DEL 9 DE FEBRER AL 16 DE MARÇ DE 2023

Des dels temps prehistòrics fins avui, la representació humana ha acompanyat bona part de les civilitzacions de la Terra. Celebració, registre per al futur, sortilegi, model a imitar i còpia fidel de la natura: la imatge ha estat tot això i més, i encara marca la manera com ens entenem a nosaltres mateixos. Aquest cicle de conferències ens convida a fer un recorregut a través de les imatges que la humanitat ha elaborat sobre si mateixa al llarg de la història. S'aprofundirà en les representacions sobre el poder, la bellesa, la malaltia i el sagrat en paral·lel a l'evolució de la nostra concepció de l'ésser humà i del món, dels nostres ideals i les nostres pors.

Cicle coordinat per **La Casa dels Clàssics**

LA IMATGE HUMANA

DIJOUS 9 DE FEBRER, A LES 18 h

A càrrec del realitzador, guionista i editor Fèlix Pérez-Hita

La història de la imatge humana és també una història sobre la nostra idea del nosaltres i del món. Mitjançant representacions dels nostres rostres i cossos hem plasmat al llarg del temps les nostres idees sobre el que és bonic i el que és lleig, el profà i el sagrat, la bondat i maldat. Aquesta conferència inaugural oferirà una mirada sobre el passat i el present de les imatges en diferents cultures per mostrar-nos com en les representacions parlem de qui som o qui ens agradaria ser.

A càrrec del realitzador, guionista i editor **Fèlix Pérez-Hita**. Imparteix classes d'Història i Teoria de la Imatge a la Universitat de Girona i a l'Escola Superior de Disseny Elisava, així com màsters i tallers en altres institucions.

EL PODER

DIJOUS 16 DE FEBRER, A LES 18 h

A càrrec de l'experta en histografia d'art feminista i queer Patricia Mayayo

El poder sempre ha utilitzat les imatges per gloriificar-se i difondre les idees que li eren favorables, però a la vegada la força de les imatges també s'ha utilitzat en el

sentit contrari, per combatre l'autoritat. En aquesta sessió veurem com entre aquests dos extrems es desplega tot el potencial polític de les representacions.

A càrrec de **Patricia Mayayo**, doctora en Història de l'Art per la Universitat Autònoma de Madrid. Entre les seves línies de recerca i estudi destaca la historiografia de l'art feminista i *queer*.

LA MALALTIA

DIJOUS 23 DE FEBRER, A LES 18 h

A càrrec de la investigadora en arts visuals Rebeca Pardo

Vivim en una època en què la salut, la joventut i la bellesa són els ideals rere les imatges que produïm i consumim. Mentre que en la pintura i l'escultura clàssiques hi podem trobar cossos que pateixen, en els primers anys la fotografia ha mostrat la mort i la malaltia properes, però s'ha anat allunyant del patiment propi per mostrar només l'aliè. En aquesta sessió s'analitzarà com aquest aspecte sembla que va canviant des de la irrupció de la fotografia digital i les xarxes socials.

A càrrec de **Rebeca Pardo**, doctora en Belles Arts i màster en Antropologia i Etnografia per la Universitat de Barcelona. És investigadora en arts visuals, amb un interès especial per l'autobiografia i la representació visual de la malaltia, la mort i el dol.

LA BELLESA

DIJOUS 9 DE MARÇ, A LES 18 h

A càrrec de l'arquitecte i divulgador Miquel del Pozo

Què hi ha d'etern i de canviant en la idea de bellesa? Encara és una idea vigent? Hi ha alguna constant que permeti identificar-la malgrat la diversitat de les seves manifestacions? Una mirada a la història de les representacions de la bellesa humana permet reflexionar sobre aquestes qüestions i sobre els canons de bellesa actuals.

A càrrec de l'arquitecte i divulgador Miquel del Pozo. Compagina l'exercici professional de l'arquitectura amb l'assaig i la reflexió teòrica a l'entorn de l'art i de l'arquitectura.

EL SAGRAT

DIJOUS 16 DE MARÇ, A LES 18 h

A càrrec de Carmen Sánchez Fernández

Bona part de la història de l'art occidental consisteix en representacions de realitats sagrades com déus, àngels, verges, sants. De quina manera ens ha marcat aquesta iconografia? Reconeixem avui certes imatges com a sagrades?

Per què hi ha cultures que eviten representar el sagrat mitjançant la forma humana?

A càrrec de **Carmen Sánchez Fernández**, doctora en Història, especialitzada en ceràmica àtica i iconografia grega antiga, i catedràtica d'Art Antic a la Universitat Autònoma de Madrid i directora del grup GREIGA, que investiga i difon els estudis de la cultura visual de la Grècia antiga.

VISITA COMENTADA: LA IMATGE HUMANA: ART, IDENTITATS I SIMBOLISME

DEL 15 DE NOVEMBRE DE 2022 AL 6 D'ABRIL DE 2023

La visita està dirigida per un educador o educadora que, a partir del diàleg amb els participants, presenta els temes clau de l'exposició, els contextualitza i resol els possibles dubtes o preguntes que puguin sorgir.

HORARIS

Dimarts a les 18 h, en català, i a les 19 h, en castellà

Dijous a les 18 h, en català

VERMUT I TERTÚLIA: LA IMATGE HUMANA

DEL 20 DE NOVEMBRE DE 2022 AL 12 FEBRER DE 2023

Visita tranquil·la per aprofundir en els temes o els aspectes que més interessin els visitants i conduïda per un educador o educadora. Una vegada acabada la visita, es compartiran impressions sobre l'exposició en una tertúlia participativa acompanyada d'una tassa de cafè (o equivalent).

HORARIS

Diumenge 20 de novembre, a les 18 h, en català

Diumenge 4 de desembre, a les 12 h, en castellà

Diumenges 8 de gener i 12 de febrer, a les 12 h, en català

EduCaixa

VISITA DINAMITZADA A L'EXPOSICIÓ

Tan humans com tu!

Nivell educatiu

Primària: de 1r a 2n

Quina part del cos és? S'assembla a la nostra? En què es diferencia? I la resta de la figura? Per què es representa així? A qui pertany? Què és el que fa? A través d'aquestes i altres preguntes, els infants observaran mans, colls, colzes, ulls, nassos, braços, cames, torsos i fins i tot ossos de les imatges humanes de l'exposició. N'imitaran els gestos i posats per comprendre-les i els donaran vida per explorar com expressem idees i emocions a través de la nostra imatge.

Objectius de l'activitat

- Explorar els gestos i posats de les imatges de l'exposició i descobrir les idees que comuniquen.
- Reflexionar a través de la imatge humana sobre qüestions vigents en els nostres dies com són l'ideal de bellesa, la divinitat o el poder.
- Valorar l'art com a font de coneixement social i cultural.

VISITA DINAMITZADA A L'EXPOSICIÓ

La representació de l'ésser humà en diferents èpoques i cultures

Nivell educatiu

Primària: de 3r a 6è

ESO

L'alumnat descobrirà com els artistes de diferents èpoques, llocs i cultures van representar personatges suposadament bells, poderosos, amb caràcter, enamorats, divins, màgics... o tot el contrari! Coneixerà com algunes de les claus d'aquestes peces es troben en les seves formes, postures, gestos i atributs. Mitjançant l'observació i les propostes de diàleg, anàlisi i debat, observarà les figures més curioses i interessants i, per sobre de tot, es posarà a la pell d'unes imatges humanes que podrien ser, o no, un reflex de nosaltres mateixos.

Objectius de l'activitat

- Descobrir el simbolisme, les associacions i els significats de les imatges que comuniquen idees sobre l'experiència humana.

- Reflexionar a través de la imatge humana sobre qüestions vigents en els nostres dies, com ara l'ideal de bellesa, la divinitat o el poder.
- Comprendre i valorar l'art com a font de coneixement social i cultural.

VISITA COMENTADA A L'EXPOSICIÓ

Un recorregut per la representació de les persones

Nivell educatiu

ESO

Batxillerat

FP: cicles de grau mitjà

A tots els racons del món, les persones han creat imatges de si mateixes amb l'objectiu de comunicar idees sobre l'experiència humana. A través d'un recorregut per una col·lecció de prop de 140 peces procedents fonamentalment de The British Museum, l'alumnat descobrirà un dels grans temes de l'art figuratiu: l'ésser humà. A partir d'un tema tan universal com proper, reflexionarà sobre qüestions absolutament vigents, com ara l'ideal de bellesa, la divinitat o el poder.

Objectius de l'activitat

- Descobrir el simbolisme, les associacions i els significats de les imatges que comuniquen idees sobre l'experiència humana.
- Reflexionar a través de la imatge humana sobre qüestions vigents en els nostres dies, com ara l'ideal de bellesa, la divinitat o el poder.
- Comprendre i valorar l'art com a font de coneixement social i cultural.

La imatge humana. Art, identitats i simbolisme

Del 10 de novembre de 2022 al 9 d'abril de 2023

CaixaForum Palma

Plaça de Weyler, 3
07001 Palma
Tel. 976 768 200

Horari

De dilluns a diumenge i festius, de 10 a 20 h

Venda d'entrades

Les entrades a les exposicions i a les activitats es poden adquirir a les taquilles de CaixaForum i a través del web <https://caixaforum.org/ca/home>

Servei d'Informació de la Fundació "la Caixa"

Tel. 900 223 040

De dilluns a divendres, de 9 a 17 h

<https://fundacionlacaixa.org/ca/home>

Àrea de Comunicació de la Fundació "la Caixa"

Cristina Font: 608 582 301 / cristina.font@fundacionlacaixa.org

Sala de Premsa: <https://prensa.fundacionlacaixa.org/ca/>

 @ FundlaCaixaCAT @CaixaForum_CAT #CaixaForumImatgeHumana